

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

Nařízení eIDAS (plným jménem NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES) je odpovědí na potřebu poskytnutí společného základu pro bezpečnou elektronickou komunikaci mezi občany, podniky, orgány veřejné moci. Toto nařízení patří, jakožto jedno z klíčových opatření Aktu o jednotném trhu mezi nejvýznamnější iniciativy v oblasti budování jednotného digitálního trhu a má za cíl zvýšit důvěryhodnost elektronických transakcí v rámci vnitřního trhu EU. Komise zde navazuje na úkoly vytyčené v Digitální agendě pro Evropu. Vzhledem ke zvolené právní formě, bude nařízení přímo aplikovatelné ve všech členských státech EU a bude tím zrušena stávající směrnice o elektronickém podpisu 1999/93/ES. Důležité je zmínit, že stávající legislativa EU se zabývá zejména oblastí elektronického podpisu, kdežto nařízení bere v potaz celé spektrum služeb vytvářejících důvěru a reaguje tak na neustálý vývoj a stanovuje jejich podmínky a vlastnosti tak, aby byla posílena důvěryhodnost těchto služeb s cílem motivovat potenciální uživatele k jejich využívání.

Nařízení eIDAS lze "rozdělit" mezi tři klíčové oblasti: elektronická identifikace a její vzájemné uznávání, služby vytvářející důvěru a elektronické dokumenty.

Oblast elektronické identifikace:

Je plánováno vybudovat národní systém elektronické identifikace (nařízení samo o sobě nestanovuje povinnost takový systém vybudovat), který bude odpovídat požadavkům nařízení (bezpečnost, interoperabilita), aby mohl být oznámen (notifikován) směrem do EU a tím pádem umožnit jeho využití pro přístup (autentizaci) k online službám, jež jsou poskytovány zahraničními (EU) subjekty. V této oblasti bude nutné mimo jiné v zákonech definovat, co znamená vůbec "přihlášení do systému", dále vybudovat identifikační, autentizační autorizační server (ve smyslu sběru atributů). Nejvíce dotčenými zákony se jeví zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech.

Oblast služeb vytvářejících důvěru:

Mezi služby vytvářející důvěru spadá jednak celá škála služeb týkající se oblasti elektronického podpisu (elektronický podpis, elektronická pečeť, elektronické časové razítko). Elektronickému podpisu, certifikátům, poskytovatelům certifikačních služeb se již věnovala i směrnice 1999/93/ES. Nařízení eIDAS naproti tomu pokrývá i problematiku dalších „pilířů“ elektronické komunikace, které doposud nebyly na Evropské úrovni přímo definovány, ale v mnoha státech EU se již používají. Kvalifikovanému elektronickému podpisu nařízení eIDAS přímo přiznává stejné právní účinky, jako má vlastnoruční podpis. V této oblasti bude nejvíce dotčen zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Je v plánu vytvoření tzv. prováděcího zákona nařízení eIDAS, který bude regulovat oblasti, jež nechává nařízení eIDAS na jednotlivých členských státech.

Pro úplnost uvádím, že nařízení eIDAS definuje služby vytvářející důvěru a kvalifikované služby vytvářející důvěru.

Další kategorií služeb vytvářející důvěru jsou služby elektronického doporučeného doručování, kdy kvalifikovaná verze této služby poskytuje domněnku integrity dat, odeslání těchto dat identifikovaným odesílatelem, jejich přijetí identifikovaným příjemcem a správnosti data a času odeslání a přijetí, jež jsou uvedeny. Problematika elektronického doporučeného doručování musí být také upravena. ČR by měla disponovat vlastní kvalifikovanou službou elektronického doporučeného doručování a snažit se o její propojení s ostatními službami v rámci EU.

Nařízení eIDAS se nově věnuje také certifikátům pro autentizaci internetových stránek, problematika by zřejmě mohla být případně do-upravena v prováděcím zákoně nařízení eIDAS.

Oblast elektronických dokumentů:

Nařízení stanovuje, že elektronickému dokumentu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu. Bude tedy nutné minimálně upravit způsob nakládání dokumentů s původem v zahraničí, pravidla pro spisovou službu a další záležitosti.

Předpokládané hlavní legislativní dopady:

Pravděpodobné zrušení zákona č. 227/2000 Sb., a vytvoření nového prováděcího zákona kompatibilního s nařízením eIDAS.

Úprava zákona o základních registrech (č. 111/2009 Sb.), úprava zákona o informačních systémech veřejné správy (č. 365/2000 Sb.) vzhledem k vybudování národního identifikačního systému.

Úprava zákona o archivnictví (č. 499/2004 Sb.) v oblasti práce s elektronickými dokumenty s původem v zahraničí.

Úprava zákona o datových schránkách (č. 300/2008 Sb.) v souvislosti s elektronickou identifikací.

Legislativní úprava evidence jiných fyzických osob v jednotlivých agendových zákonech. Úpravy dotčených zákonů mimo gesci MV.